1880. XII. évfolyam. 64. szám. Csütörtök, április 1.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

KÖNYVTÁR

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Óthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bármentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Debreczen, április 1.

(S. B.) A közelebb mult szent ünnepek alatt ugy látszott, mintha kialudt volna a politikai gonoszságok kohója, s a boszorkánykonyhán, hol a közösügyes ármádia főzi terveit Magyarország jóléte ellen, — kialudt volna a tüz, — mint az uralkodó rendszerből a jóság.

Pedig csak a felület volt csendes, — alant, — rejtett szobák függönyei mögött tovább füzte ármányait az uralomvágy szemérmetleneinek csoportja.

Arról volt és van szó, hogy a „nagy szabadelvü párt“ reconstrukcziója foganatba vétetik a „mérsékelt ellenzéki elemek“ közreműködésével, sőt belépésével.

Akár jön létre egy ilyen fuzió, akár nem: annak czélját és valódi becsét józan magyar ember előtt fejtegetni feleslegesnek látjuk. A mindenáron uralkodási vágy elég világosan beszél magában is arrra nézve, hogy szemléleténél fölkeltse az undort.

Elveink szeplőtlensége s igaz ügyért vivott harczunk okvetlenül bekövetkezendő győzelmének reménye távol tart minket a félelemtől, ha a Tisza rendszer mérsékelt és nem mérsékelt hivei egész légiójának fizetett meggyődése „a most létező jó“ mellett kiabál is torkaszakadtából.

Nem a czél ellen van kifogásunk a kilátásba helyezett uj fuzionál, hol a habarék párt akarja a szabadelvü párt hanyatló táborát a kátyuból kitaszitani illetőleg abba belebb taszitani, hanem az indokolás ellen, melyben a politikai szemérmetlenség s a rosz rendszert teremtő bün, szembeszáll az igazsággal, tizenhárom szerencsétlen év phalanx-ával.

Azzal indokolják a Magyarország minden szerencsétlenségét, politikai s erkölcsi alásülyedését előidéző, Bécs szolgálatának kengyelfutásában megvénhedt s lejárt nagyságok idétlen keczmergésüket, hogy az egyesülés szükséges, mert a függetlenségi párt egyre nagyobb tért bódit, mert a szabadelvü — s mérsékelt ellenzéki párt különállása mind a kettőnek megingatását vonná maga után a bekövetkezendő választások alatt a függetlenségi párt előnyére, — és mert: az utóbb emlitett párt elveinek hóditása beláthatlan következményü lenne.

Hol van egyetlen tény is, mely e hitvány védekezést igazolná? A függetlenségi párt programmja nem vezet sem felforgatásra, sem szakadásra. A függetlenségi párt elvei szeplőtlenek; intentiója egyedül helyes, s minden nép magáénak vallja. Ebből a szempontból tehát a közösügy lovagjainak vádja nem állhat meg. Ha pedig tekintjük a közösügyes korszak történetét, és a szereplők viselt dolgait: épenséggel nem minket illethet a felforgatás vádja, hanem azokat, kik az osztrák nagyhatalmi vágyért meg a muszkák érdekében feláldozták Magyarország jólétét, sőt feláldozták magát Magyarországot . . .

A szabadelvü, és abból ki is lejárt habarék párt gazdálkodása minden rétegében ismeretes már a magyar nép előtt.

S előidézői és végrehajtói, nem bujhatnak már el a népbizalom takarójába azzal, hogy a függetlenségi pártot felforgatásra törekvéssel vádolják, mert már ők magok forgatták fel, és forgatták ki Magyarországot, s tették a magyart saját hazájába hazátlanná.

S a helyett, hogy ezen minden áron uralkodni akaró összehabarékolt párt visolt dolgainak eredményét volna bátor feltüntetni, az országot már is megrontott közösügyes háló tovább szövéséhez akar fogni és ujabb soha jó eredményre nem vezető igéretekkel akarja a népet ámitani, mi pedig azt mondjuk, hogy ez a politika Magyarországon nem vezet, nem vezethet üdvös czélhoz. Teremthet ujabb fuziót, a Bécsért lelkesülő rokonlelkek fuzióját, de bizalmat nem. A próbálgatások kora lejárt. Elmult az idő, midőn a magyar ember a meg-meg ujuló kudarczokra azt mondta: tapasztalatlanság, könnyelmüség. A próbálgatásokat ma már nem lehet könyelmüségnek nevezni, sem okszerü politikának felróni az uralkodó párt részéről. Ott, hol egy évtizedes gazdálkodás rémképei nyilvánvalók, hol e rendszert követő minden kormánynak rendeltetése Bécs vakon szolgálása s aztán a bukás volt: uj embereknek uj irány nélküli erőszakolt szereplése nem teremthet bizalmat Magyarországon, mert e szereplés még ha az egyesülést hozza létre is: bün! Bün a haza jelene és jövője ellen . . .

A lép czim alatt a „Függetlenség“ tegnapi számában egy czikk jelent meg, mely Rudolf főherczeg hazassága alkalmából a magyar sajtó részéről tulságba vitt loyalitással foglalkozik. Kivonatilag közlünk e czikkből egyet-mást:

„Ha a loyalitás annyi, mint hizelgés, akkor a magyar sajtó loyalitása fölülmul minden tömjénszagot, a melyet valaha gyujtottak, hogy füstje fölfelé szálljon . . . . E loyalitás képes hazudni. — Igy az egész világot tele kiabálták, hogy a főherczeg arája tud magyarul, s ma már tény, — hogy nem tud. — A trónörökösnek kiszemelnek egy fiatal herczegnőt, megkéretik; e herczegnő hivatra lesz, ha lesz, az „osztrák császárné“ mellett a „magyar királyné“ szerepét is játszani. Még nemis látták, nemis hallották, már ráfogták, hogy tud magyarul. Talán annyira mégis csak nagykorurá lettünk a 19-ik században mi is, hogy a loyalitás üres nemének viszonzásul egy pár magyar szó elgagyogása nem lelkendeztet benünket hymnuszok zengedezésére. Jobban szeretnők mi hallani, — hogy a tónörökös ha már épen trónörökösről beszélnek a megagyult Európában; magyarudvart tart, magyar környezettel veszi magát körül.

Orosz dolgok.

(Hogy beszélnek a czárral?) Loris Lelikoff az ellenne intézett merényelet után személyesen akarta tudatni a czárral az esetet és pedig a lehető legkevésbé izgalmas módon. E czélból, a mint Mladeczky biztonságban volt, a czárhoz men kihallgatásra a téli palotába. A czár nem kevéssé bámult e látogatáson, mert a diktator alig 2 órával ezelőtt távozott a palotából, a hol a czárral hosszabb ideig értekezett. „Mi ujságot hozasz ismét?“ kérdé a czár. — „Magamat bevádolni jövök, felség, és egyszersmind bocsánatot kérni.“ — „Mi történt? — „Egy igen tesztességtelen cselekvényt követtem el; az utczán egy embert felpofoztam.“ — „Hát ez oly büntetésre méltó tett?“ — „Ahogy vesszük . . . De ez az ember rám lőtt, felség s ezt is be akartam jelenteni.“ — S valóban alig lehetett ily sensationalis hirt oly izgatott embernek, mint a czár, tudtára adni, a ki egy idő óta azt hiszi, hogy a törökn k erdeje mozog körülötte, a revolver-golyóknak valóságos zápora fenyegeti és minden szobajának padlózata alatt dynamit-aknák vannak elrejtve.

*

(Ujabb elfogatás.) Pétervárról irják, hogy a Lestukow-utczában elfogtak bizonyos Kwialkowsky nevü egyént, kit azon gyanu terhel, hogy részes e téli palota elleni merényletben. A merényletben részesnek látszó azon asztalos, szintén kinyomoztatott. Egy kownoi nemes fia. Állitólag ez gyujtotta meg a kanóczot. — A hadi törvényszékek a legközelebbi napokban fognak itélni az elfogott nihilisták felett.

A fővárosból.

+ **Berkes Lajos** közelebb Párisba fog utazni. Bandáját egy kiváló erővel szaporitotta, ez Balogh Bandi a Balázs Kálmán zenetársaságából, kit jelenleg a legkitünőbb gordonkásnak tartanak. Balogh Bandi az előkelő világban több fiatal embert tanit.

+ **A váczi-uti rablógyilkos elfogva.** A főváros területén a mult évben egy marhahajcsáron elkövetett gyilkosság nagy feltünést keltett. A tettest nyomozták az egész országban, de fölfedezni nem sikerült. Tegnap délután a lóportorony utczában lakó Skandera István figyelmeztette Csiba Antal rendőrbiztost, hogy Kohn Ferencz 25 éves, nőtlen, krassómegyei, lugosi születésü, foglalkozásnélküli egyén a Rókus-kórház fegyenczosztályából megszökött, mire Csiba rendőrbiztos Kohn Ferenczet a főkapitánységhoz bekisérte, hol vallomást tőn, hogy Neuman marhahajcsárt egy év előtt ő ölte meg. — A gyilkosság után Adonyba utazott, innen pedig Székesfehérvárra Néhány nap mulva visszajött a fővárosba, Miskolczra, Temesvárra, Nagyváradra, Békés-Csabára utazott s e helyekről időnként visszatért a fővárosba; a rablott pénzt pedig teljesen elköltötte. Igy folytatta csavargó életét. Mindezeket Kohn öként vallotta be, de mivel vallomása a gyilkosság elkövetésével összefüggő tényekkel és körülményekkel több irányban nem egyezik meg, a rendőrség azon kezdé meg a vizsgálatot, hogy elküldé Kohnt a Rókus-kórház téhelyodottak osztályába, elmebeli állapotának megfigyelése végett.

Külföldi szemle.

— **Az angol csapatok** küzdelmei Afganisztánban ujra megkezdődtek. A hegyi törzsek f. hó 26-án megtámadták Battye erődöt a Khyber-szorosban. Véres harcz után a támadók visszaverettek. Másrészt észak felől Abdurrhaman nagy seregget indult Kabul felé s utközben egy törzset, mely az angolokkal békében akart élni, megvert. Kabulban nagy izgatottságot keltett a hir, hogy az angol csapatok közlekedési vonalának mentén nagyobb mérvü lázadás készül. Az indiai kormány ismét nagyobb haderőt küldött Afganisztánba. Két egész dandár indult oda, mely két angol és öt indiai gyalog, három indiai lovasezredből s négy ütegből áll. Az angol csapatok elég erősek tehát az ujabb támadás visszautasítására, de a küzdelem ujra föléledése ismét hosszu időre lehetetlenné teszi a békés viszonyok helyreállitását.

— **Romániának** királysággá emeltetése Bratiano legutóbbi utja után legalább is nem valószinütlennek mutatkozik. Ha a román képviselőtestület ez irányban a kezdeményezést megragadja, az ellen se Bécsben se Berlinben nehézséget támasztani nem fognak.

— **A franczia kormány** tegnap csakugyan közzétette a sokat emlegetett rendeletet a jezsuiták ellen. A rendelet lényege az, hogy a jezsuita szerzet, mint ilyen, három hónap alatt távozni köteles Franczia országból. De az egyes jezsuiták, akár franczia, akár idegen alattvalók, nem utasitatnak ki az országból; tovább is ott marhatnak, s mint magánemberek, a többi állampolgárok minden egyéni szabad jogában részesülnek.

— **Az angol választások.** A parliamenti választások tizenegy kerületben már megkezdődtek: a jelöltek ellenjelölt nélkül választattak meg, Liverpool Sándort és Whitleyt (konzervativek) továbbá Ramsay lordot (szabadelvü) választá meg parliament tagokká. A választások eddigi eredménye a pártviszonyokra semmi befolyást nem gyakorol.

Közgazdasági photographiák.

III.

Debreczen, április 1.

A mezőgazdaságnak elébre vitelét czélzó országos bizottságnak Viemandy ur által a „Magyar föld“-ben ajánlott 6000 frtos módszeréről, mely szerint a megyei gazdasági egyletek fentartása biztositassék: nem találom életrevalónak.

Mit ér az az általános közgazdászatnak, hogy kiváló rendü megyei gazdászati egyesülete van, a mely a nagy termelők javára eszközöl minta ültetést. Mit ér azzal a közgazdászat, hogy papirra tett virágos módozatiban él az egylet. Mit, hogy fajmarháinak szaporulatával a vagyonosabb gazdász tenyészetét nemesiti, há nincs semmi tére, a mi ösztönözze a kisbirtokost az előhaladásra. Tessék a 6. 6000 frtot minden megyében pályadijakra áldozni, ugy, miként azt a békésmegyei gazdasági egylet — saját erejéből — már meg is tette: igy, és csak is igy lehet a kormány által adandó 6. 6000 frt subventiót elfogadni.

Nem parádé, de helyes irányu törekvés kell ma a magyar gazdászatnak, ne a gazdasági egyletek segélyeztessenek, hanem a gazdasági egyletek segélyezzenek, — igy aztán a bekövetkező uj életrend méltó lesz a gazdászok ügyének létérdekét ugy támogatni, életre vezérelni, miként azt a most már fejlett kor igényei megkövetelik.

Jobb későn is mint soha!

Még nem egészen késő! bár $^1/_3$ részben az ország földbirtoka, azon osztály kezén van, melynek legfejebb csak 3% fog a gazdaság elveinek hódolni, s a többi üzi azt a mercantill rendszert, mely a mohósággal vágyó rohamos meggazdagodás elvén alapszik, de a földnek a mivelőtől juttatandó részét nem fogja visszaadni; de kizsákmányolni igen.

Az állattenyésztés virágzó korszakának hanyatlása itt kezdődik, a hol a kereskedelmi rendszerre alapitott mezőgazdaság.

Rétth, nádosok, erdők, cserjék, ligetek, szikek felturattak az ekevassal; a kertek, gyümölcsösfák szintén. A legelőnek századokon át használt területek eltüntek.

Az 1840-iki törvények értelmében egy évtizeden át, sőt még ma is folytatott tagosítás következtében a marhatenyésztés- és nevelésre használt területek országszerte feltöretnek; de oly módon, hogy ma vannak már községek, — a hol az egy szál tehénkét is csak pányván kötve legeltethetik. Ebből fejlik aztán az a szomoru következmény, hogy a föld termőképességét pótló trágyahiány beálván, silány termesztményt nyerünk. Nemcsak, hanem marha nevelési calamitások folytán sem hust, sem bért, sem igás vagy járomerőt nem termelhetünk.

Egykor minő- és menuyiség tekintetben is Európában első helyt foglalt marhatenyésztésünk valamennyi államok által tulszárnyalva lett.

Kereskedelmi tekintetben pedig a marhavész által elriadt nyugat megmérhetlen káruukra van. Hja! kiszorult marha-alkotmányunk a legelő mindent pótló áldásából.

Igy aztán a mezőgazdaság főágát képező baromtenyésztés: aláhanyatlott. Ámde van a legelтetésre alkalmas földterületeknek a meggazdagodás ördögi mohóvágyának zsákmányul odadobott körülményen kivül, más oka is a baromtenyésztés hanyatlásának. Pedig a természetes utu mezőgazdaságnak, valamint főágát képezi az állattenyésztés: ép ugy képezi az a termőföld termékenyitő erejét biztositó mediumnak is főkellékét.

A baromtenyésztés hanyatlását nagyban elősegiti:

1. a fogyasztási adó. 2. a marhadög. 3. a gazdászat átmeneti idejének nehézségei melyekkel vajudik évtizeden át; de czélt nem ér, és a fejlő viszonyokból itélve ismét egy ujabb rendszer átmenetébe lép.

A törzsállatok fogyasztási adója magassága okozza, a szaporulatnak és ifju tenyészetnek nagyobb mérvü levágását. Ezért hanyatlik az állomány.

A marhavész nem kevesebbet ragadott el 14 év alatt (849—868) 500.000 drbnál. Ez megmérhetetlen visszaesést szült. Az átmeneti vajudás, nem enged gulyaszámra jutni egy gazdászt sem.

A szükséglet folyton nő, a termelő képesség pedig apad. Ezt pedig egyensulyozni kell, mert különben bekövetkezhet azon idő, mely a szarrasmarha tenyészetnek gyökerét, magvát is elenyészteti.

Addig tehát, a mig ezen mainapság mindenki által elhanyagoltnak ismert; de mindenki által javitani sürgetett mezőgazdasági ágának jobbra fordultát a békés és türelmes, gondos gazdászati ügyvitel által elérnök: a dus jöredelmet nyujtó sertés tenyésztésre kell fordítanunk a fő figyelmet.

A sertés tenyésztésnek kell megadni a kulcsot, a marhatenyésztés sikerére vezető uthoz.

A heczc vége.

A bécsi sajtó rendőrség ismeretes tilalma a magyar sajtó termékek colportáiása ellen akár mekkora port vet is, a visszatorló rendszabályokból alig ha lesz valami. Osztrák részről tudralevőleg azt vetik föl, hogy a tilalom csak egyes hirlapra s nem általában a magyar sajtó termékekre vonatkozik.

Az osztrák sajtó rendőrség, mikor az „Egyetértés“-től megtagadta az elárusitási engedélyt, nem tett egyebet, mint a mit némely prágai lap irányában is meg tesz.

Itt hát nem elvi kérdésről van szó, csupán arról, hogy az osztrák sajtó törvény bizonyos §-ait alkalmazzák.

Ezzel szemben, mint jó forrásból halljuk az osztrák hirlapok egyes elárusitását nálunk a kormány annál kerésbé szüntetheti be, mert a fenálló kereskedelmi szerződés értelmében a monarchia egyik felében termelt iparczikkek, a másik felében megszoritás nélkül forgalomba hozhatók, és nálunk oly törvény nem tétetik, mely a sajtótermékek forgalmát más iparczikkeknél szigorubb feltételekkel korlátolná. Szépen vagyunk!

Balaton-Füredről.

— A „Debreczen“ levelezése. —

A balaton füredi fürdő igazgatóság a tavasz nyiltával nagy szépitési munkálatokat tervez. E munkálatok különösen az „Eszterházy szálloda“ és a fedett sétány környékéro fognak terjeszkedni. A fedett sétány hátsó falát megnyitják, oldalaira uj, csinos kivitelü ablakokat vágnak, s kivülről vad szőllővel futtatják be.

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

Egy rendőr emlékiratai.

— Regény, **Dumas Sándortól.** —

Forditotta: K. L.

I. Kártyások, — hamisitók.

(1. folytatás.)

Kétségkivül vártattam, mert mihelyt nevemet emlitettem, azonnal a terembe vezettettem, hol a házi **urnőt**, szép és szeretetremélto leányával együtt találtam.

Valósággal mind a ketten vágyva látszottak megérkezésemet várni.

A Lady csodálkozni látszott, midőn engemet meglátott. En mindig a magasabb társasági körökben forgolódtam, és ez alkalommal különös figyelmet forditottam arra, hogy mint gentlemann lépjek föl. Külsőm onnélfogva igen különböző lehetett azon fogalomtól, melyet magának egy biztonsági hatóság szolgájáról képzelt, és csak miután az általam átnyujtott jegyet elolvasta, lett kételkedő büszke tekintete, szelidebb és leereszkedőbb.

Még nehány perczenetig hallgatott, s csak miután változtatva hel reám hol a jegyre tekintett, mondá egy székre mutatván:

— Üljön le ön, Waters ur. Ezen levélből látom, miszerint ön meg van bizva, hogy fiamat azon veszélyes helyzetből kiragadja, melybe meggondolatlansága által jutott.

Én oly együgyü valék, hogy eleinte a Lady hidegsége és fenhéjázó fellengő lénye által magamat megsértve éreztem, és készülőben valék neki azt felelni, hogy én mindenesetre meg vagyok bizva miszerint egy zsebmetsző bandát, melynek az ő fia is tagja az igazságszolgáltatásnak átadjam, és hogy azért jöttem, hogy tőle pontosabb bizonyitékokat nyerjek; de szerencsére emlékezetembe jött jelen állásom és meggondoltam, hogy azon csinosság, mely azelőtt személyemmel összekötve volt, most csak álöltözetül szolgálhatott. A helyett tehát, hogy érzékenységemet nyilvánitanám, beleegyezésemet mély meghajlással fejeztem ki.

Lady Ewerton folytatá elbeszélését és körülbelől a következő felvilágositásokat kaptam. —

II.

Merton Károly, azon nehány hónap alatt, melyek nagykorusitása óta eltelt, oly szerencsétlen volt, hogy ama játékosok és zsebelők kezeibe jutott, kik részint az idegen világban, részint elrejtett buvóhelyeken gyalázatos iparukat üzik, és magukat ravaszság és ügyesség által a biztonsági hatóság nyomozása elől eltudják rejteni. — A játék szenvedélye, sajátságos erővel látszott a fiatal embert hatalmába keriteni; csaknem minden napját, de bizonyosabban minden éjjelét felizgult és korhely életének egy zöld asztal mellett töltötte el. Ő mindig szerencsétlenül játszott, és miután minden örökölt készpénzt és még nagyobb összegeket, melyeket anyjától kicsalt, eltékozlotta, kényszeritve látta magát veszteségeit adósságlevelekkel és váltókkal fedezni, s ezen ugynevezett „becsületadósságok“ már borzasztó nagy összegre rugtak.

Sajátságos jelenség — minő hasonló viszonyok között csaknem mindig szemlélhető, mutatkozott itt is: Merton Károly legfeltétlenebb bizalommal viseltetett azon emberek gyöngédérzetéhez, és ámbár a zsebelő és annak bandája által kifosztatott, mégis ezen zsebelőre bizta magát és segitséget keresett nála, hogy magát kétségbeejtő helyzetéből, melybe jutott, kiragadja.

Az Ewerton család jószágai és birtokai fiu örökösök hiányában, a meghalt Lord egyik oldalági rokonára szállottak. Ha tehát az ifju Gentlemen, mint Lady Ewerton egyetlenegy fia, korhely életmódjának áldozata lett, vagy a játékosok között oly gyakori párbajok egyikében meghalt; akkor anyja és nővére részére elkerülhetlen romlás állott kilátásban.

Lady Ewerton özvegyi élelemalkuja nem volt jelentékeny, személyes vagyonát csaknem egészen feláldozta fiának, a maradványa alig volt elegendő Merton Károly adósságai kifizetésére. Keményen szoritották őt hitelezői, midőn anyja, a rendőrség segitségét vette igénybe.

Legnagyobb figyelemmel és részvéttel hallgattam végig Lady Ewerton elbeszélését. Előadásában nemcsak egyszer vettem észre némi jelölgetéseket egy bizonyos Sandfort, egy állitólagos Gentleman modorára és külsejére vonatkozólag, kit az ifju Merton Károly anyjának és nővérének bemutatatott volt.

Ezen jelölgetéseket többször ismételtettem magamnak, és mindenkor pontosan kérdeződköttem, bizonyos személyes sajátszerüségek fölött, melyek bennem igen különös és fájdalmas emlékezeteket keltettek fel.

Egy gyanu, melyet főnököm bizonyos észrevételei támasztottak bennem, mindig mélyebb gyökereket vert, ugy, hogy én, még Lady Everton elbeszélésének vége előtt meg lettem győződve, hogy itt egy régi ismerősöm forog szóban, és hogy ezen Sandfort nem más, mint azon zsebelő, ki az én saját romlásomat is okozta volt; vágyódással ragadtam meg tehát ezen kedvező alkalmat, hogy azon kárt, melyet nekem tett, gazdag kamattal vissza téritsem.

Magában értetik, hogy elővigyázó voltam ezen véleményt magam részére megtartani, és miután a fiatal Merton Károly anyjának és nővérének, tiszteletteljesen de sürgősen a legmélyebb hallgatagságot ajánlottam, eltávoztam a hölgyektől.

Mindent tudtam tehát, a mit tudnom kellett, hogy a tervet, melyszerint működni elhatároztam, keresztül vigyem. Minden gyanu elkerülése végett elhatároztatott azonkivül, hogy én Ewerton ladyt többé nem látogatom meg, hanem minden lépésemről a posta által fogom őt értesiteni, és ugyanazon uton fogok, szükség esetében tőle is minden további tudósitást kapni.

Az egész uton az Ewerton féle palotától, szerény lakásomig szakadatlanul azon gondolkoztam: „Ha ő volna az?“ és azon gyanitás, hogy: ólehetne az; arczomba hajtotta a vért.

„Ha ezen Sandfort“ — mondám én magamnak — valóban a gyalázatos Cardon, akkor vállalatom szerencsés sikere, valóságos győzelem, diadal lesz, és Lady Ewertonnak nem lesz szüksége, buzgalmamat jutalom biztositásával tüzelni. Nem, zilált vagyon, elhibázott élet, elveszett jövendő, a fiatal, szeretetre méltó lény; ő általa a nyomorba taszitva, — mindez elegendő volna arra, hogy a legnyomorultabb, — leggyávább hitványt is felháborítsa . . . . Adja Isten, hogy gyanitásom beteljesedjék. Akkor magadra vigyázz Cardon, mert a bosszuálló, nyomban követ téged!“

(Folyt. köv.)

Az Eszterházy szálloda egészben renováltatik, s a gyönyörü kert felé nyiló részén igen diszes bejárattal láttatik el. — Az alsó park is nagy átalakulásokon megy keresztül, uj utberendezéseket csinálnak, a gyöpö megujitják, fákat ültetnek, és a parkot szobrokkal látják el. Ezenkivül a gyógytermet is ujra festik.

A fürdő meg is érdemli, hogy az eddiginél nagyabb gondot forditsanak rá. Ujabb időben sokan látogatják, s az idegenek is nagy számmal keresik föl s találnak ott üdülést.

UJDONSÁGOK.

* **Nyilvános köszönet.** A debreczeni „István“ gőzmalomtársulat tekintetes közgyülése a kereskedelmi iskola javára 30 ftot, a kereskedői koroda javára szinte 30 ftot kegyeskedvén adományozni: kedves kötelességemnek ösmerem ezen nagylelkü adományokért a kereskedői testület nevében halás köszönetemet nyilvánitani. Debreczen, 1880. ápril 1. Szepessy Antal kereskedői testület elnöke.

* **Vakmerő betörések.** Debreczen városának közönségét megszokott egyhanguságából ma reggel fölverte az éjjel a város főpiaczának különböző részein elkövetett rablással párosult betörés. Akár hol fordult is meg az ember, mindenütt ez képezte a beszéd tárgyát. Az eset igen különös, s ugy látszik, egy rabló banda már régen kifőzött tervének eredménye. Az eset a következő: a városházával szemben levő gr. Dégenfeld házának a széchenyi utczára eső részén levő Földváry czipész üzlete az utczáról feltöretvén, a tettes, vagy a tettesek két pár csizmának eltulajdonitásával, érintetlenül hagytak mindent, valószinüleg azért, mivel a sötétben eltévesztték az ajtót, melyre tulajdonképen szemet vetettek. Mentek tehát a szomszéd esztergályos üzletéhez, melynek tulajdonosa Gréf, s a kirakatnak vasajtajáról a Wertheim lakatot könnyü szerrel levervén, az üvegtáblát betörve, behatoltak az üzlet belsejébe, hol a légszesz lámpát meggyujtották, s a fiókban levő összesen mintegy 250 forintnyi készpénzt elrabolva, a nyitott résen eltávoztak. A rablónak kezét, valószinüleg midőn az ablakot benyomta, a tört üveg nagyon megvágta, mert a kirakat oldalán vérnyomok észlelhetők. A gonoszok nem elégedve meg ezzel, innen a szomszédos halutczára mentek, s ott az Andaházy Szilágyi-féle ház kis kapuját törték be, — s bemenve az udvarra átmásztak a belső alacsony épületen, és Geréby füszerüzletének a gr. Dégenfeld-ház udvarára nyiló, de erős vasrácsokkal ellátott ablakát támadták meg. Azonban igen nehezen ment a dolog, mert noha a vasrácsozatot tartó kapcsok közzül kettőt kifeszitettek is, a vasrácsot kivenni még sem tudták. Kezdték tehát alul a falat bontani, s már már sikerült nekik a rácsozat alatti hosszu kődarabot kivenni, midőn a munkát — valószinüleg valami zajt hallva — abbanhagyták, s ismét átmásztak az alacsony épületen, hogy azon uton, melyen jöttek, eltávozhassanak. Itt az udvaron próbálták még szerencsét, amennyiben a Szilágyi-háznak utczára vezető ajtaját kezdték feszegetni, kétségtelenül, hogy a tavaly megrabolt eczetes boltba törhessenek, de az okozott zajra az ott lakó gyógyszerész segédek kimenve, a tolvajok hősi elszántsággal a hal-utczai kis ajtón megfutottak. A gonosz tolvajok excursiója még itt nem ért véget, hanem mentek tovább; hát miért is nem mentek volna? hiszen utjokban senki nem háborgatta őket. Elértek a Csanak kereskedéséhez, s annak ajtaját kisérelték feltörni, de ez nem sikerült. — Elmentek a megyeházzal szemben levő Feldmán zálog üzletéhez, s annak vasajtaját csakugyan feltörték; ide bejutva nem találtak semmit, mert a gondos tulajdonos mindent a Wertheim kassába zárt; de hogy mégis üres kézzel ne távozzanak egy asztalon fekvő revolvert és egy csomó szivart eltolvajolva, eltávoztak. A rablási szomj ezzel sem lőn lecsillapitva, visszajöttek a piaczon levő Swoboda üzletéhez, s annak ajtaját kezdték feszegetni; ekkor azonban már négy órára járván az idő, a bolttal szemben levő házban lakó Dr. Fay Márk a zajra felébredett, s kinyitván az ablakot, mire a rabló (itt magában volt) elszaladt. — Itt véget ér a mult éj története; a tömeges rablás kisérlet s a tényleges rablások bizonyára csudálkozásba ejtenek mindenkit, hogy miként is történhetik ilyen Debreczen városának kellő közepében a városházával szemben — hol a rendőrségnek tanyája van? Szerencsére az okozott károk nem nagyok, de lehettek volna nagymérvüek is, a mi mindenesetre arra mutat, hogy a polgárok vagyona nem a legjobb biztonságban van. Csudálatos a dologban főleg az, hogy a szokásos rendőri őrjárat czirkált egész éjjel, és semmit sem vett észre. A vizsgálat különben megindittatott minden oldalról, és mint értesülünk a rendőrség a gaz tettesek nyomában van.

* **Gyászjelentés.** Mély fájdalomtól leverettetve jelentjük szeretett jó édes atyánknak, nagyanyánknak s testvérünknek néhai özv. **KŐRÖSI BORBÉLY JANOSNÉ** szül. Zagyva Máriának folyó évi márczius hó 31-ik napján, életének 78-dik, özvegységének 49 dik évében végelgyöngülés folytán történt halálát. Hült tetemei ápril hó 2-kán délután 3 órakor, előbb nagy-csapó utcza 302. sz. a. háznál, majd a reform. kistempomban tartandó rövid egyházi szertartás után fognak a czegléd-utczai sirkertbe örök nyugalomra tétetni. — Mely végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket s a tisztelt közönséget tisztelettel meghivjuk Debreczen, 1880. april 1-jén. Borbély János és neje Némethy Sára gyermekeivel; Borbély Imre és neje Koszorus Juliánna gyermekeivel; Kulcsár Imre, unokája — és testvér Zagyva Imre lelkész, nejével Sarkadi Johannával.

* **Az egyházkerületi közgyülés** a mai napon tartatott meg városunkban a tanácstagok nagy száma jelenletében. Nem lévén terünk terjedelmesen irni az ülés folyamáról, csak röviden soroljuk el a szőnyegre került tárgyakat. Először is világi elnökre és segédgondnokra történt szavazás, melynek eredménye, hogy Fráter Gyula választatott meg, de nem fogadta el, annálfogva az uj szavazás elrendeltetett. Némethy Lajos és Laky Lajos tanácsbirák ez állásukról lemondanak. Uj tanácsbirák választása az elnökök választása utánra halasztatik. Elnök helyettesül Laky Lajos megválasztatott. Számvizsgáló küldöttség elnökeül Bernát István, póttaggá Beke Mihály választatott. Némethy Lajos és Beke Mihály jelentést tesznek a Baptista-ügyről, e tárgyban jelentés teendő a superintendentiának. Jelentés tétetik az időközben az egyházmegyei hivatalnokok közt történt változásról. Vértesi lelkészszé Bészler Imre választása megerősittetett. — A péterszegi lelkész név-ügye a fegyelmi birósághoz utasittatott. Ujfaluban iskola nyittatott, Tordán bezáratott. H.-pályi tanitó Vekerdi Balázsnak ügye elutasittatott. A közoktatási és nevelési ügyben küldöttség helyett az elnök véleménye kéretik, ennek tárgyalására uj határidő kitüzetett. Ujfalui lakos Karakas Lajos felfolyamodása a presbyteriumhoz visszautasittatik felvilágositás adás végett. A szerepi tanitó ügye a fegyelmi birósághoz utasittatott. Egyházmegyei ügyvéd és jegyzőnek Nagy Ferencz választatott. Még több apróbb tárgy elintézése után az ülés véget ért.

* **A számok beszélnek.** Városunkban a mult évben nem kevesebb, mint 22 ezer adóvégrehajtás volt. S a kormánypárt azt mondja az igy befolyt adópénzek összegére, hogy „a viszonyok kielégitők,“ az adó jól foly be.

* **Az éjjeli betörésekkel** kapcsolatban jónak látjuk figyelmeztetni a rendőrséget, miszerint városunkban közelebb nagy mérvet öltött a helynélküli cselédek, mesterlegények koldulása. — Van eset reá, hogy egy háznál 4—5 ilyen csavargó fordul meg naponta és egész szemtelenséggel járja sorba valamennyi szobát, mig a tulajdonost meg nem leli, — kitől aztán segélyt kér. Nagy valószinüséggel bir, hogy az ilyen jó madarak nappal kinézvén az alkalmatosságot, éjjel aztán nemes mesterségükhöz látnak. Az ilyen házalást szigoruan kellene eltiltani s ezen csavargókat illetőségük helyére hazaszállitani.

* **Halálozás.** Szomorodott szivvel tudatjuk szeretett unokatestvérem, illetőleg nagybátyánknak KOSS ELEK-nek folyó hó 30-án reggeli 3 órakor, egy heti sulyos szenvedés után, életének 54-ik évében történt kinos kimultát. A megboldogultnak földi részei aprilis hó 1-jén délutáni 3 órakor fognak nagymester-utcza 1329. számu háztól a reform. egyház gyászszertartás után a czegléd-utczai sirkertben örök nyugalomra letétetni. Mely végtisztességtételre a megboldogultnak rokonait, barátait és a nagyérdemü közönséget bánatos szivvel meghivjuk. — Debreczen, 1880. márczius 31. özv. Nadányi Sándorné, Nadányi Kornél, Domokos Jusztina férjével Karsa Sándorral, Domokos Lajos, több rokonai nevében is.

* **Gyilkos férj.** Szentmárton alatt a Szamosban egy női hullát fogták ki. A hulla szája kendővel be volt tömve, egyik szemén s az arczán ütés nyomai látszottak, haja a testről egészen leázott, ujjasa és ruhája megmaradt, ugy a mint belehalt. E szerencsétlen nő Nyikita Mihály berendi lakos felesége volt, férjét azon gyanu terheli, hogy feleségét ő lökte a Szamosba éjnek idején, midőn vizért ment. Nyikita 300 frtért vette el az asszonyt. de sohasem szerette.

Szabó József,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Az első debreczeni árverési intézetben kedden f. h. 6-kán árverés tartatik; midőn pedig ezen üzlet **mától az az április elsejétől fogva tényleg be van szüntetve** és csak névleg fennáll, mig a benne lévő tárgyak kivétetnek vagy elárvereltetnek, iparkodnia kell az alábbit minél nagyobb mérvben sürgetni, s igy sok tárgy kerül a mostani árverésre, u. m. arany és ezüst nemüek, órák, tajt pipák, látcsövek, revorverek, puskák, férfi, és női ruhák, bundák kendők, csizmák, czipők, fehér asztal- és ágynemüek, képek, varrógépek, könyvek mozsarak, vasalók, gyertyatartók stb.

Az árverelendő tárgyak jegyzéke, az árverést megelőző vasárnap és hétfőn bárki által megtekinthető.

Felkéretnek mindazok, kiknek tárgyai eladattak, hogy tárgyaikért bevett összeget, a mennyiben az az előleget és illetéket tulhaladja, az illető téritvények visszaadása mellett, kivegyék.

Eladó.

A kishegyesen 3 és ½ nyilas épületnélküli tanyaföld és a hatvan-utczai kertben 4 kapa szőllő minden órán eladó; bővebb tudósitást ad csapóutcza 388. sz. alatt

NAGY FERENCZ,
ügyvéd.

Boros Sándor
SIRKŐRAKTÁRA
Debreczenben.
(Piaczutcza Kenessey-ház, a „Bika“ vendéglő mellett.)

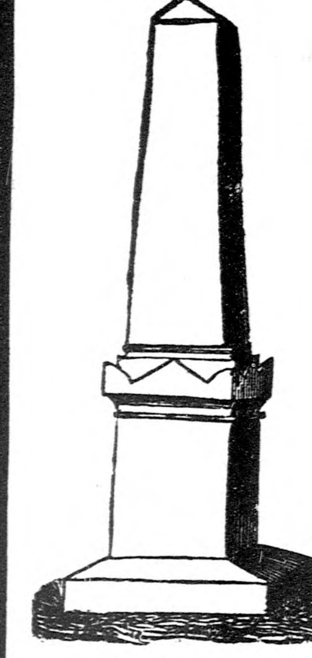

Tizenkilenez év óta vagyok szerencsés a n. é. közönség hálás kegyeletének siremlékekkel szolgálni e város kebelében.

Most, hogy az eddig is tapasztalt közmegelégedést még jobban kiérdemeljem, raktáramat egészen ujolag, nagy mennyiségü

siremlékekkel

rendeztem be, melyek a **legutóbbi idők fejlettebb izléseinek** teljesen megfelelnek. Régi és messzeágazó gyari összeköttetéseim lehetővé teszik, hogy **az árakat oly jutányosra** szabhatom, mikép e téren velem az országban egyik ilynemü üzlet sem versenyezhet. **Az árak** öt forinttól fölfelé **bármily összegig.**

Betüvéséseim, vagy jelképmetszeteim a legmüveltebb igényeknek megfelelők.

Szolgálhatok **syenit, gránit, fehér, szürke, fekete és vörös márványból,** bármily álaku **emlékkövekkel,** ezen kivül jutányos árban állitott ki carrarai márványból kávéházi és mosdóasztalokat.

Továbbá szolgálatomat ajánlom akár helyben, akár vidéken **siremlékek felállitására,** s a siri feliratoknak bármely európai nyelven kőbemetszésére, valamint a régi sirkövek megujitására, s az avult betüknek ujonan megaranyozására. — Sirkeritések és kő- vagy vasrácsozatok nálam megrendelhetők.

Ajánlja magát a nagyérdemü közönség pártfogasába.
Debreczen, 1880. márcz. hó.

Boros Sándor,
sirkőraktártulajdonos.

70 drb
Simili ezüst evő készlet

csak 8 frt 50 kr. Ezen egyetlen fém az, mely 50 évig is szép fehér marad, minden uri asztal diszére szolgáló eme 70 drb áll: 12 drb formás és diszes kanál, 12 drb ehhez hasonló kávéskanál, 1 tejmerő, 8 drb. különböző nagyságu tálcza, 9 fémből való pohár, 1 levesmerő kanál, 1 ezüst csengésü simili asztali csengetyü 1 teha szürő, egy czukor hintő, 2 db gyönyörü simili ezüst gyertyatartó, 2 tojástartó, 2 drb compót tálcza, 1 bors és sótartó. — Mindez megküldetik a birodalom bármely tájára postán utánvétel mellett.

Czim: Wien, Stadt, Adlergasse 12. I. Stock. (90.)

Eladó.
41 ezer darab, 5 láb hosszuságu tölgyfa
SZŐLLŐ-KARÓ
ELADÓ

a H. K. Szent-Miklósi erdőben, mely erdőség határos Diószeg, Kágya és a székelyhidi szőlőkkel, — a szőllőkarónak

ezre 8 frt 20 kr,

a venni szándékozók értekezhetnek Bihar-Püspökiben

Fehérpataky Elek
tulajdonossal,
u. p. NAGY-VÁRAD.

(126.)

UJ FÉRFI DIVAT ÜZLET
Bazár-épület 5. szám alatt.

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy a **Bazár-épületben SCHWARCZ M. czég alatt** egy uj férfi divat üzletet e hó 10-én nyitottam és bátor vagyok dusan felszerelt raktáromat a n. é. közönségnek szives figyelmébe ajánlani, u. m.:

Férfi ruhák.

1 kész férfi öltöny divatos szövetből és jó szabásu . . 9 frttól kezdve
1 férfi felöltő . . . 10 „ „
1 „ „ Hamilton 11 „ „
1 fiu öltöny . . . 8 „ „
1 gyermek öltöny . 4 „ „
Divatos férfi nadrágok 4 „ „

Fehérnemüek.

(Ezen ingek fenn lehajló és gallér nélküliek.)
Sima férfi ingek 1 20, 1.60, 2.25, 2.75 . . . . . .
Hajtásos elejü 1.20, 1,40, 2.—
Himzett ingek 1.50, 2., 2.50.—
Szines ingek 1 frt, 1.50, 2., 2 25
Gyermek ingek 1 frt 20 kr.

Magyar és német lábravalók 70 krtól
1 tucz. zsebkendő szines széllel 1.20-tól
1 „ „ betüvel 2.50-tól
1 „ fehér vászon zsebkendő 2.50.

A legjobb minőségü gallérok és kézelők igen olcsó árban.

Kalapok.

Férfi kemény fekete kal. 2.50—4 frtig
„ puha „ „ 2—3.50 krig
Gyermek . . . . „ 90 krtól 2 frt.
Mindezen kalapok a legujabb magyar, franczia és német divatuak s tiszta anyagból készültek.

Nagy választék nyakkendőkben.

Valódi franczia férfi és női Glace keztyük
Esernyők: selyemből 4 frttól kezdve.
„ Clothszövetből 1 frt 40 krtól.
„ Pamut . . . , 85 „
Gumi köpenyek (Reithoffer-féle) ára 10 frt 50 kr.
Plaidek . . . ára 6 frt 50 kr.
Pokróczok . . . ára 2 frttól.

Böröndök, kézi-táskák, kofferek, szivar- és pénztárczák. inggombok és mindennemü divatos czikkek.

Végül felemlitem, hogy a legfinomabb franczia és angol PARFÜMEK és egyéb ILLATSZEREK kaphatók üzletemben.

Ajánlom magam a nagyérdemü közönségnek pártfogásába,
teljes tisztelettel
SCHWARZ M.

DREHER ANTAL-féle
kiviteli palaczk-sör.
Megrendelések

a kiviteli palaczksör valódisága és tarthatóságaérti jótállás mellett egyes-egyedül csak a

DREHER ANTAL-féle sörfőzdéhez
Kőbányán.

vagy annak teljhatalmazott főraktárnokánál

Dietrich és Gottschlighez Budapest
czimzendők.

Árjegyzékek kivánatra mindenhova ingyen és bérmentve.

Nagybani ismételadóknak kiváló kedvezmények.

Chiococa-Liqueur

(Liqueur Chiococae fortificanus) a legbiztosabb leghasznosabb és legjobb

szere a gyengült
FÉRFIERŐ

egyedül alapos és gyors erősitése és fenntartására, felülmulja kellemes és füszeres édes ize által a legfinomabb és legnemesebb liqueureket, nemcsak gyomor erősitőül, az emésztés előmozditására, étvágy keltésre szolgál, hanem minden a **testgyengeségben szenvedőknél** kitünő erősitő italnak bizonyult, a lankadt izmok fenntartása és erősitésére, az idegek és azok ruganyos erejére és uj müködési tehetségére. Meglepő, feltüzelő, éltető és felviditó hatással van.

Ára egy eredeti boutelliának használati utasitással 6 nyelvben 3 frt. Csomagolás 20 kr.

Főszétküldési raktár: D. C. Chiodi gyógytára „z. Schutzengel“ Bécs, Währing, Herrengasse 26. (hova levélbeli megrendelések küldendők.)

(88)

ELSŐ BUDAI KESERÜVIZ.
„Erzsébet királyné“ sósfürdő, Budapest (Buda).

Az „Erzsébet királyné forrás“ egyike a legrégibb hires budai keserüforrások közül, s ezek sorában elsőrendü helyet foglal el, mit a bel és külföldi keserüviz tulkapó versenytársai sem tagadhatnak meg tőle. Kitüntetve, kellemes ize által, minden esetben ajánlható, melyben a keserüviz használata általában tanácsos.

Az „Erzsébet királyné“ keserüviz, mint egy feloldó és nyilást szerző szer, azonnal, fájdalom nélkül hat, és hosszabb idei használat mellett sem gyengiti, sem a gyomrot sem a beleket, minélfogva gyógyhasználatra is alkalmas.

E természetes ásványviz kitünő hatásáról, melyet az „Erzsébet királyné“ keserü sóforrás szolgáltat, orvosi bizonylatok léteznek, Dr. Balassa tanár, Dr. Oppolczer, Dr. Jankovits, Dr. Schwarczer udv. tanácsos, Dr. Meyer, Rudolf trónörökös személye körül, Dr. Kajdácsy, Dr. Tornay, Dr. Czappert, Dr. Eckst, Dr. Hoffer, Dr. Kouschil, Dr. Löblin, Dr. Schulhof. Dr. Bruck uraktól.

Fürdő-idény május 1-től szeptember 30-ig.

Kényelmes lakásokról távirdai berendezéssel ellátva, hetenkénti 8 frttól 12 frtig, valamint jó étteremről legjobban gondoskodva van; közlekedés a fővárossal kényelmes társaskocsikon, félóránként, fürdőorvos Dr. Bruck J.

A budai „Erzsébet királyné“ keserüviz

ezen elnevezés alatt készletben van minden gyógytárban, gyógyviz- és füszerüzletben. Főraktár Magyarországban **Édeskuty L.** czégnél Budapesten.

(131.) Szoba — vagy viszküldemény — megrendelések czimzendők az

„Erzsébet királyné keserü sóforrás“ kut és fürdő igazgatóságához Budapesten.

Debreczen, 1880. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.